

Solucionari (Solsona / Mira) (CONVOCATÒRIA JUNY 2017)

Opció A: Text de Ramon Solsona.

1. Comprendre el text

Es donen suggeriments només sobre aquelles qüestions més complexes i que convé posar en comú entre tots els correctors.

a) Descriu el tema i les parts bàsiques del text. [1 punt: 0'5 pel tema, 0'5 per les parts]

Tema: La quotidianitat en el metro / Escenes de la vida en el metro / El metro com a espill de la vida diària / La vellesa i el seu entorn

Parts bàsiques del text:

Primera part: Se situa l'escena narrativa en un accés al metro de Barcelona (línies 1-6).

Segona part: Des de dins del vagó del metro, el narrador descriu la gent que entra al vagó. (línies 7-10)

Tercera part: Se centra l'atenció en el comportament d'una vella i les seues dues companyants. (línies 11-23).

Quarta part: Adquireix protagonisme la vella, que s'obstina a fer ganxet com a prioritat vital (línies 24-34).

b) Resumeix el contingut del text amb una extensió màxima de 10 línies. [1 punt]

Resposta semioberta.

c) Identifica la tipologia textual i específica almenys dos trets característics d'aquesta tipologia presents al text. [0'5 punts: 0'25 per la identificació; 0'125 per tret]

És un text narratiu. Característiques:

-Els esdeveniments van succeint-se temporalment i reflecteixen una estructura pròpia d'una narració: en primer lloc, la introducció (presenta l'espai: accés al metro); en segon lloc, el nus (conta les coses que passen dins del vagó); i en tercer lloc, el desenllaç (l'obstinació de la vella per fer ganxet que l'aïlla de la resta del món).

-El pas d'uns fets a uns altres apareixen predominantment en temps verbals de present, circumstància que dinamitza les accions.

-Apareixen diversos personatges: uns adquereixen més protagonisme, el narrador/lector (a través del recurs a la 2a persona) i el trio (la vella, la filla i la noia jove), i uns altres tenen un paper secundari (l'altra gent que va entrant al vagó).

-La narració es combina amb detalls descriptius i amb la presència de text conversacional en estil directe.

-El desenvolupament dels fets progrésa fonamentalment no gràcies a connectors discursius sinó a l'ús de verbs que indiquen accions diferents: *ets a la plaça, baixes les escales, ja ets dins, el comboi...t'espera, t'asseus, observes, t'agraden, mira*, etc.

d) Identifica les veus del discurs que hi ha al text. [0,5 punts; 0'16 per cada veu]

En el text es poden observar tres veus: la del narrador, que és doble, i la d'un dels personatges, la filla de la vella. En el cas del narrador crida l'atenció que utilitza, d'una banda, la segona persona com a marca d'impersonalitat (*ets, al teu davant, baixes, t'asseus, observes, t'agraden, diries, t'adones*, etc.); aquesta tècnica narrativa permet a l'autor integrar-se en les escenes que narra i establir una major identificació amb el lector del relat. D'altra banda, fa servir la tercera persona quan narra o descriu escenes en què no s'implica o intervé. En el cas de la filla de la vella, l'autor completa el relat dels fets en què participa aquest personatge amb la inserció de fragments de discurs directe, que donen més versemblança a l'escena relatada:

-*Vigili, mama, segui, compte amb el bastó.*

-*Ara no, aquí no.*

-Que no ho veu que baixarem de seguida?

2. Anàlisi lingüística del text

a) Indica la pronunciació dels elements subratllats: [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta. Si contesten malament, cada error descompta 0'25. El descompte d'aquesta pregunta no pot incidir en altres preguntes]

1. cobert (línia 8): oberta
2. gruixut (l. 9): sorda
3. groc (l. 10): oberta
4. un lapis a l'altra (l. 21): sonora

b) A continuació, hem subratllat estructures sintàctiques. Indica el tipus d'oració composta que representen i la funció sintàctica que realitzen. [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta; 0'125 si només encerten el tipus d'oració o la funció sintàctica]

1. una càmera et fa pensar que algú et veu en algun lloc remot (línia 3): oració subordinada substantiva; funció de CD.
2. Mira com entra aquesta vella menuda i seca que es mou amb lleugeresa (l. 12-13): oració subordinada substantiva (interrogativa indirecta); funció de CD.
3. i t'adones que no toca amb els peus a terra (l. 17): oració subordinada substantiva; funció de CRèg.
4. s'ha posat a fer ganxet mentre fa balandrejar les cames suauament (l. 24-25): oració subordinada adverbial temporal; funció de CC de temps.

c) Digues el significat que adquiereixen aquestes paraules al text o posa'n un sinònim. [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta. Si en la resposta cometen una falta, es fa el descompte per faltes, però no s'invalida la resposta]

1. *remot* (línia 3): 'Que està apartat'; *llunyà, apartat, distant, allunyat*.
2. *balandrejar* (l. 25): 'Moure un cos d'un costat a una altre'; *balancejar, moure, oscilar*.
3. *aturar* (l. 30): 'Impedir que una cosa continue en moviment'; *parar, detenir, cessar*.
4. *admonicions* (l. 32): 'Acció d'avalar d'alguna cosa que convé saber'; *amonestació, advertiment, reprensió, bonegó, marmolada, renyada*.

3. Expressió i reflexió crítica

- a) Explica les característiques més importants de l'obra literària d'Enric Valor. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]
- b) Escriu un text de característiques tipològiques semblants al que has llegit ací partint d'una situació en què participes o presencies una classe d'educació física. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]

En els apartats de **Comprensió del text** i **d'Expressió i reflexió crítica**, les respostes es valoraran més positivament si responen amb precisió la pregunta, expressen amb claredat i ordre les idees i els conceptes, es presenten ben estructurades (paràgrafs, signes de puntuació, connectors discursius) i demostren un bon domini de la normativa gramatical i de l'expressió lèxica.

Si la redacció presenta errors grammaticals i d'expressió, es descomptaran 0'05 punts per error. Les faltes repetides no es comptaran (p.e.: *del home/del home* o *Castello/Castello*, 1 falta; però, *del hort/del home* o *Castello/quèstio*, 2 faltes). El descompte es farà per preguntes. Si en una pregunta el descompte per errors supera la puntuació de la pregunta, la puntuació serà 0. Si una falta (per exemple: *Castello*, sense accent) es comet en una pregunta concreta i es repeteix en una altra pregunta diferent, la repetició no penalitzarà.

Opció B: Text de Mira.

1. Comprendre el text

Es donen suggeriments només sobre aquelles qüestions més complexes i que convé posar en comú entre tots els correctors.

a) Descriu el tema i les parts bàsiques del text. [1 punt: 0'5 pel tema, 0'5 per les parts]

Tema: La desaparició de les llengües / La diversitat lingüística com a mostra de riquesa cultural.

Parts bàsiques del text:

1. Primera part: introducció al tema (línies 1-13)

Es recorre a passatges bíblics (el Paradís, la Torre de Babel) per a il·lustrar el mite del pas d'una llengua única a la diversitat lingüística.

2. Segona part: es desenvolupa l'argumentació a favor de la diversitat de llengües (línies 14-21). L'existència de moltes llengües diferents enriqueix l'home i li permet percebre i designar les coses de manera diversa.

3. Tercera part: conclusió o síntesi de l'argumentació (línies 21-27)

La desaparició actual de llengües és un fet negatiu: el retorn a una llengua única no significarà un retorn al Paradís, sinó una submissió, un infern.

b) Resumeix el contingut del text amb una extensió màxima de 10 línies. [1 punt]

Resposta semioberta.

c) Identifica la tipologia textual i especifica almenys dos trets característics d'aquesta tipologia presents al text. [0,5 punts: 0'25 per la identificació; 0'125 per tret]

Es tracta d'un text argumentatiu. Així ho posen de manifest les característiques següents:

-Presenta una estructura pròpia d'un text argumentatiu: 1) introducció o plantejament de la qüestió, 2) motius o arguments a favor la idea que defensa l'autor, 3) conclusions que donen a entendre la bondat de l'opinió defensada.

-Introduceix referències d'autoritats o pròpies de l'erudició per reforçar la seua argumentació: referències a la Bíblia (Paradís, Torre de Babel), als etnòlegs alemanys, a l'etimologia grega del mot *idioma*.

-Exemplifica l'argumentació amb exemples reals i colpidors de desaparició de llengües: *onze llengües dels pobles samis*.

-Hi ha moltes mostres de llenguatge valoratiu: *no progressa, és tan trist, ser humà significa..., etc.*

-Estructura circular que reforça, per contrast, l'argumentació: al principi, una llengua = Paradís, representa la felicitat; al final, una llengua = no Paradís, l'infern.

-Els elements connectors permeten seguir el discurs argumentatiu i contraargumentatiu: *llavors, com que, doncs, és a dir que, però, per tant, i sobretot, per això*, etc.

d) Indica i justifica cinc marques de modalització del text. [0,5 punts: 0'1 per cada exemple; si els exemples són diferents, encara que siguen del mateix tipus de modalització, també són vàlids]

El fet que es tracte d'un text argumentatiu afavoreix la modalització, ja que l'autor adopta una postura determinada i intenta convéncer el lector. Vegem uns quants trets de modalització:

-Expressió de les idees que argumenta utilitzant elements graduals: *tant de..., tantes..., més diverses..., com menys...menys*.

-Ús de perífrasis d'obligació per a fer prescripcions: *s'havien de comunicar*.

-Ús de perífrasis de probabilitat o de possibilitat per a mostrar incertesa: *degueren experimentar; ja podien inventar; podien, per tant, donar nom*.

- Ús de construccions o temps verbals (condicional) que atenuen les afirmacions: *no sé si, volgueren arribar, no se sap mai, no arribarien, escamparien, ocuparien.*
- Reforçament de les assercions: *doncs, i per tant, i tot això, i sobretot, per això, és a dir que...*
- Ús de lèxic valoratiu: *abominable, impensables, única, és tan trist, implacablement, ser humà significa..., joiós, tristíssim.*
- Ús d'adverbis de possibilitat: *segurament, potser.*
- Emfasitzacions: *tantes coses que al paradís terrenal no existien i...*
- Contrasts discursius i repeticions per a crear un estat d'opinió: *almenys no...potser en...; impensables abans de ser pensades; no arribarien... però s'escamparien; si...si...; no serà ...serà, etc.*

2. Anàlisi lingüística del text

a) Indica la pronunciació dels elements subratllats: [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta. Si contesten malament, cada error descompta 0'25. El descompte d'aquesta pregunta no pot incidir en altres preguntes]

1. *i dels ulls* (línia 3): sonora
2. *poma* (l. 4): tancada
3. *gel* (l. 17): oberta
4. *nostàlgia* (l. 18): sonora

b) Torna a escriure les oracions següents substituint els elements subratllats pel pronom feble corresponent i indicant la funció sintàctica que realitzen: [1 punt: 0'125 si només encerten el pronom feble o la funció sintàctica]

1. no arribarien al cel (línia 12): *no hi arribarien*; funció de CC de lloc (o compl. Pseudocircumstancial/complement de règim).
2. Havien perdut la llengua divina (l. 14): *l'havien perduda*; funció de CD.
3. és tan trist comprovar que els idiomes es perden (l. 21): *és trist comprovar-ho*; funció de CD.
4. els centenars de maneres de parlar de la neu (l. 23): *els centenars de maneres de parlar-ne*; funció de CRèg.

c) Digues el significat que adquireixen aquestes paraules al text o posa'n un sinònim. [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta. Si en la resposta cometen una falta, es fa el descompte per faltes, però no s'invalida la resposta]

1. *llavors* (línia 2): 'En aquell moment'; *aleshores, en això.*
2. *seny* (l. 7): 'Capacitat per a discernir, per a obrar de manera sensata'; *senderi, trellat, enteniment.*
3. *terratrèmols* (l. 17): 'Moviment vibratori o tremolor produït en la superfície de la Terra'; *moviment sísmic, sisme.*
4. *joiós* (l. 27): 'Ple de joia, d'alegria'; *feliç, alegre, encantador, plaent.*

3. Expressió i reflexió crítica

- a) Què destacades de la narrativa dels anys 70 fins a l'actualitat? Reflexiona, sobretot, entorn de les novetats en la tècnica literària i del context sociocultural. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]
- b) La globalització del món ha comportat també que la llengua anglesa s'haja convertit en la llengua de comunicació internacional. Redacta un text de característiques tipològiques similars al que has llegit exposant en quina mesura l'anglès pot incidir o no en la reducció de la diversitat de llengües. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]

En els apartats de **Comprensió del text** i **d'Expressió i reflexió crítica**, les respostes es valoraran més positivament si responen amb precisió la pregunta, expressen amb claredat i ordre les idees i els conceptes, es presenten ben estructurades (paràgrafs, signes de puntuació, connectors discursius) i demostren un bon domini de la normativa gramatical i de l'expressió lèxica.

Si la redacció presenta errors grammaticals i d'expressió, es descomptaran 0'05 punts per error. Les faltes repetides no es comptaran (p.e.: *del home/del home* o *Castello/Castello*, 1 falta; però, *del hort/del home* o *Castello/quèstio*, 2 faltes). El descompte es farà per preguntes. Si en una pregunta el descompte per errors supera la puntuació de la pregunta, la puntuació serà 0. Si una falta (per exemple: *Castello*, sense accent) es comet en una pregunta concreta i es repeteix en una altra pregunta diferent, la repetició no penalitzarà.